

"Folkeflertallet" og klassekampen

Taler

Einar Gerhardsen

Dato

14 mars 1930

Sted

Oslo

Omstendigheter

Arbeiderpartiets landsmøte. Debatt om nytt prinsipprogram

- 1 Det har vært innvendt mot flertallets forslag at det betyr så lite, at man egentlig ikke har noe å fare med. Ligger der det i den innvending, at hvis flertallet hadde foreslått en mer omfattende revisjon, og da gjerne i mere radikal retning, vilde det være begrunnet og riktig å se på det? Jeg mener for min del at flertallet har vært beskjedent. Men man skal da ikke kunne bruke det som innvending når
- 5 flertallet har bestrept sig for ikke å gjøre skillelinjene for store.

Så er det sagt at saken har vakt liten interesse. Jeg tror det har vært interesse blandt medlemmene i almindelighet, i partiforeningene som i fagforeningene.

- 10 Men det har ikke vært megen uenighet. Næsten hver eneste forening her i byen har gitt sin tilslutning til de foreslåtte endringer. I Oslo arbeiderpartis representantskap blev mindretallets forslag ikke engang optatt. Jeg tror det er et ledd i den taktikk en del av mindretallet følger, nemlig ikke å delta i noen diskusjon i det hele tatt.

15

Her gjelder det ikke en strid om ord, når det tales om folkeflertallet og forsvarsberedskap. Det er klart at det ligger en realitet til grunn for uenigheten. Jeg fastslår at tross alt har det forut for dette landsmøte gått en diskusjon, og de representanter som sitter her, sitter med et bestemt oppdrag fra medlemmene.

20

- Vi kan stille problemet slik: Gjelder det klasseparti eller folkeparti? Det er kanskje noe snevert; jeg tror Finn Moe har gitt en helt riktig definisjon av det, når han sier at spørsmålet står om hvorvidt vi vil ha vårt parti til et sosialistisk kampparti, et klassekampparti, eller til et bredt folkelig parti. Hva er det som betyr mest for arbeiderne? Hva har partiet betydd for arbeiderklassen i de firti
- 25 år det har bestått? De har bygget partiet op for at arbeiderklassen skal kunne bruke det, som en organisasjon på felles grunnlag. Og det er som et sosialistisk

30 kampparti det har vekt og styrke. Skal vi slå dørene op på vid vegg så å si, vil
partiet kunne tape dette preg av å være et arbeiderklassens kampparti. Og det er
det, arbeiderne er redd for.

Selv om de forandringer som foreslåes tilsynelatende ikke er store, står partiet
derfor på sett og vis overfor et valg. Og vi må ta stilling til det som foreligger:
35 Skal partiet fortsatt være et sosialistisk kampparti, et parti som setter
arbeiderklassen i stand til å møte borgerskapets hensynsløse kamp mot oss med
en likeså hensynsløs kamp fra arbeidernes side? Det er bare ett sprog man kan
snakke til arbeiderklassens motstandere med, og det er maktsproget. Våre
stortingsmenn skal stemme mot de anslag som rettes mot arbeiderbevegelsen og
40 dens kamp. Men de skal også si til borgerskapet at vedtas det nye tvangs- og
kneblingslover, da står arbeiderne utenfor stortinget ferdig til å opta en direkte
kamp mot lovene.

Det er tre fraksjoner i denne sak - landsstyrets flertall og mindretall, og dertil det
45 mindretall som vil ha utsettelse. En utsettelse betyr at man ikke engang skal forta
forandringer i de punkter man er enige om! Realiteten idag avgjøres derfor i og
med utsettelsen - det skal man være opmerksom på.

Kilde

50 Protokoll over forhandlingene på Det norske arbeiderpartiets 28. ordinære landsmøte. Oslo 1930, s.58-59.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/folkeflertallet-og-klassekampen-701>

55

60

65